

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

10. SINIF FELSEFE

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığı'na aittir.
Bu öğretim materyalinin metni, soruları ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayımlanamaz.

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Ders Planının Konusu	FELSEFENİN BİR KONUSU: BİLİM...	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri	
Kazanımlar	10.3.3. Bilim felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar. a) “Bilim nedir?”, “Bilimsel yöntem nedir?”, “Bilimin değeri nedir?” problemlerinden hareketle bilim felsefesinin konusu kısaca açıklanır.	
Yöntem	Doküman Analizi, Beyin fırtınası	
Materyaller	Ders Kitabı	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

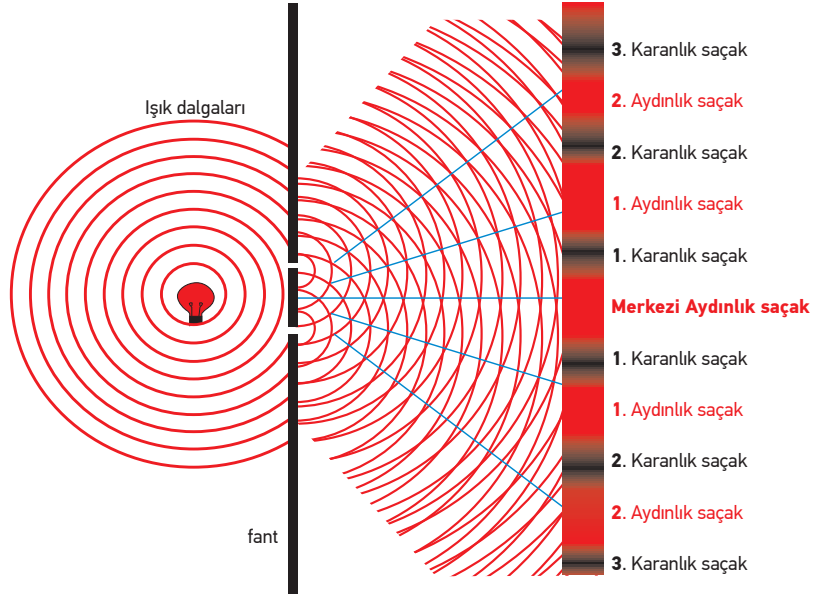
- Dikkat Çekme:** ‘Arkadaşlar aranızda bilim insanı ile tanışan var mı?’ sorusu ile öğrencilerde merak uyandırarak tartışma ortamı sağlanır. Daha sonra öğrencilere ‘Hiç bilim insanı ile tanıştınız mı? Aziz Sancar ismini duydunuz mu? Sizce bilim nedir?’ soruları ile derse giriş yapılır.
- Güdüleme:** Bu derste öğrencilerin bilimi, bilimin değerini ve bilimsel yöntemin basamaklarını öğrenerek günlük yaşamlarındaki problemleri ve çözüm süreçlerini fark edecekleri ifade edilir.
- Derse Geçiş:** İki öğrenci aşağıda verilen iki ayrı metni sınıf içinde okur. Bu metinlerden biri sosyal bilimler diğeri doğa bilimleri deneyi örneğidir. Metinlerden yola çıkılarak bilimsel yöntem ve aşamaları incelenir.

B. Geliştirme Bölümü

Aşağıda verilen deney örnekleri okunur. Hangi alana ait oldukları ve yöntemleri konusunda öğrencilerin görüşleri alınır.

- A.** Işığın doğasına ilişkin farklı görüşler mevcuttur. Örneğin Newton ışığın atom benzeri çok hızlı hareket eden küçük parçacıklardan oluştuğunu söylemiştir. 19. Yüzyılın başlarında başka bir fizikçi Thomas Young ise gerçekleştirdiği “çift yarık” deneyinde ışığın bir dalga gibi hareket ettiğini gözlemlemiştir.

Thomas Young tek ışık kaynağı olarak iğne deliğinden geçen Güneş ışığını kullanmıştır. Deneyde iğne deliğinden yayılan ışık, üzerinde birbirine yakın iki iğne deliği bulunan ve deliklerin ilk kaynağa uzaklıkları eşit olacak şekilde yerleştirilen saydam olmayan bir engele düşürülür. Birinci iğne deliğinden herhangi bir anda çıkan ışık diğer iki iğne deliğinden aynı anda geçeceği için iki iğne deliğinden çıkan ışık karşı duvarda yer alan perdede bir parlak bir karanlık olarak sıralanan renklerde girişim çizgileri oluşturduğu gözlemlenir.

- B.** Cornell Üniversitesinde profesör olan Dennis Regon 1971 yılında “karşılıklı iyilik” konusunda insan davranışlarını incelemek için bir deney yapmıştır.

Bunun için rastgele denekler seçilerek her denek için bir araştırma görevlisi partner olarak tespit edilmiştir. Denekler partnerlerinin araştırmada görevli olan kişiler olduklarını bilmemektedirler. Birlikte bir çalışma yaparken araştırma görevlisi bir süreliğine dışarı çıkıyor ve döndüğünde ise bazen eli boş gelirken bazen de deneklere yiyecek ve içecek getiriyor. Çalışma sürecinin sonlarına doğru araştırma görevlisi cebinden çekiliş için biletler çıkarıyor ve bunları denek olan kişiye satmayı deniyor. Araştırma neticesinde görülüyor ki, görevlinin yiyecek içecek ikram ettiği kişiler biletleri almaya sıcak bakarken ikram yapılmayan denekler bu teklifi çabuk bir şekilde reddediyor.

Sonuç olarak görülüyor ki insanlar yapılan bir iyiliğe iyilikle karşılık verme eğiliminde oluyorlar.

Sorular:

1. Sizce bu iki deneyde üzerinde araştırma yapılan konu veya nesne arasında bir fark var mı? Varsa nedir?
2. Örnek deneylerde kullanılan akıl yürütme biçimlerini, yöntemleri ve aşamalarını tespit ederek arasındaki farkları açıklayınız.
3. Deneylerin sonuçlarını kesinlik bakımından tartışınız.
4. Deney örneklerinden yola çıkarak bilimsel çalışmayı tanımlamaya çalışınız.
5. İncelediği konu ve kullandığı araştırma yöntemi bakımından bu iki bilim türünden farklı üçüncü bir bilim türü var mıdır? Örnek veriniz.
6. Bilim felsefesi, bilimle ilgili hangi konuları tartışmaktadır? Örnekler ve önceki sorulara verdiğiniz cevaplardan yola çıkarak açıklayınız.

C. Sonuç Bölümü

- 1. Özet:** Bilimin, bir problemin ve durumun varlığı ile başladığı, neyi ifade ettiği, bilimsel yöntemlerin farklı ve benzer yönlerinin olduğu, bilimin pratik ve teorik olarak değerinin olduğu kısaca özetlenir.
- 2. Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1. Metni dikkatlice dinleme				
2. Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3. Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4. Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5. Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6. Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Bilim felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklama				

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Etkinlik adı	SAHİBİ YOKSA KİMİNDİR?	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri	
Kazanımlar	10.3.4 Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar. a) “İyi ve kötünün ölçütü nedir?”, “Özgürlük ve sorumluluk arasında nasıl bir ilişki vardır?”, “Evrensel bir ahlak yasası var mıdır?” problemlerinden hareketle ahlak felsefesinin konusu kısaca açıklanır.	
Yöntem	Örnek Olay, Beyin fırtınası	
Materyaller	Ders Kitabı	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

- Dikkat Çekme:** Öğretmen, kağıt bir para ile sınıfa girer. Elindeki parayı göstererek ‘Arkadaşlar 50 TL kaybeden var mı?’ sorusu ile öğrencilerde merak uyandırır. Öğrencilerden gelen cevaplara göre bulduğu parayı ne yapması gerektiği hakkında kısa bir tartışma konusu açar.
- Güdüleme:** ‘Bu derste ahlak, etik, iyi, kötü, özgürlük, sorumluluk kavramlarının ne olduğunu ve evrensel ahlak yasasının var olup olmadığı konusundaki görüşleri öğreneceksiniz. Öğrendiğiniz bu bilgilerle kendinizin ve çevrenizdeki insanların davranış ve tutumlarını ahlaki açıdan değerlendirebileceksiniz.’ açıklaması yapılır.
- Derse Geçiş:** Öğrencilere yaşanmış bir olayı anlatan aşağıdaki metin okunur. Bu olayın dikkatlice dinlenerek olaydaki kişilerin ve davranışlarının verilen sorular çerçevesinde değerlendirilmesi istenir.

B. Geliştirme Bölümü

Yıl 2015...İş yerimden çıkmış eve gidiyordum. Cebimde 5 TL param vardı. Maaş almaya daha bir hafta vardı. Bu parayla oğluma sadece süt alabilecektim. Markete doğru kaldırıma geçmiştim ki yerde 50 TL gördüm. Önce şöyle çevreme baktım yakınımda kimse yoktu. Eğildim aldım parayı ve bu parayla marketten alabileceğim geldi aklıma... Ama sonra parayı cebime koymadan elimde sımsıkı tutarken elimin terlediğini hissettim hâlbuki hava serindi... Adımımı atamadım, öylece bekliyordum... Önümden üç gencin konuşarak geçtiklerini gördüm, kıyafetleri eski hatta yıpranmış...

Onlara seslendim, zararlı bir şeye harcamamalarını öğütleyerek elimde terden nemlenmiş 50 TL’yi verdim. Gençler şaşkınlıkla bana ve birbirlerine bakarak parayı aldılar; arkalarını dönüp konuşarak yanımdan uzaklaşıyorlardı ki birkaç adımdan sonra geri dönüp yanıma yaklaştılar ve “50 TL daha verir misin abla?” diye sordular. O an ağızım açık olduğum yerde donup kaldım...

Sorular:

1. Parayı bulan kişinin yaptığı davranış doğru mudur? Neden?
2. Parayı bulan kişinin parayı cebine atmasını engelleyen durum nedir?
3. Olaydaki kişilerin davranışlarını iyi, kötü, özgürlük ve sorumluluk kavramları açısından değerlendiriniz.
4. Birisi için iyi olan herkes için iyi midir? İyi ve kötü farklı durumlara göre değişebilir mi?
5. İyi niyetin eylemlerimizin sonuçları üzerinde her zaman tam bir etkisi var mıdır?
6. Parayı bulan kişinin yerinde olsaydınız siz ne yapardınız?

C. Sonuç Bölümü

1. **Özet:** Ahlak felsefesinin konusu, problemleri, kavramları ve evrensel ahlak yasasının varlığını kabul eden ve etmeyen filozoflar hakkındaki bilgiler kısaca özetlenir.
2. **Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1.Olayı dikkatlice dinleme				
2.Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3.Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4.Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5.Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6.Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklama				

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Etkinlik adı	DİN ÜZERİNE DÜŞÜNCELER	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri	
Kazanımlar	10.3.5. Din felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar. a) "Tanrı'nın varlığı ile ilgili görüşler nelerdir?", "Evren sonlu mudur, sonsuz mudur?", "Ölümden sonra yaşam var mıdır?" problemlerinden hareketle din felsefesinin konusu kısaca açıklanır.	
Yöntem	Yapılandırılmış Grid, Anlatım	
Materyaller	Ders Kitabı	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

- Dikkat Çekme:** Öğrencilere 'Din felsefesi size hangi kavramları çağırır? Din ile felsefe arasında nasıl bir ilişki vardır?' soruları ile derse giriş yapılır.
- Güdüleme:** Din felsefesinin konusu ve sorularının neler olduğunun öğrenileceği, bununla birlikte din felsefesinin problemleri ile ilgili görüşler geliştirilebileceği ifade edilir.
- Derse Geçiş:** Aşağıda din felsefesi ile ilgili verilen kavram ve açıklamaların eşleştirilmesi istenir.

B. Geliştirme Bölümü

Din felsefesinin temel problemleri ve din felsefesi ile teoloji arasındaki fark anlatılarak konuya kısa bir giriş yapılır. Aşağıdaki yapılandırılmış grid tahtaya çizilir/ etkileşimli tahtada gösterilir, verilen kavramların açıklamalarıyla eşleştirilmesi istenir.

<p>1 Tanrı'nın tek olduğunu savunan görüştür.</p>	<p>2 Ateizm</p>	<p>3 Evrendeki her şeyin nedeni Tanrı'dır ve bunlar Tanrı'da içkindir. Ama Tanrı ile aynı değildir, Tanrı evrene aşkındır.</p>	<p>4 Panenteizm</p>
<p>5 Evrenin yaratıcısı olan Tanrı'nın evrenle bir ve aynı olduğunu belirten görüş.</p>	<p>6 Politeizm</p>	<p>7 Evrenin yaratıcısı olarak Tanrı'yı gören ancak Tanrı'nın evreni yarattıktan sonra ona müdahale etmediğini savunan görüş.</p>	<p>8 Deizm</p>
<p>9 Monoteizm</p>	<p>10 Birden çok Tanrı olduğunu ileri süren görüştür.</p>	<p>11 Agnostisizm</p>	<p>12 Tanrı'nın varlığı ya da yokluğu konusunda kesin bir yargıya varmanın mümkün olmadığını savunan görüştür.</p>
<p>13 Var olan her şeyin yaratıcısı olan, sınırsız bilgi ve kudret sahibi, doğanın üstünde ve ötesinde, evrene aşkın ve evrene müdahalesi devam eden, mucizeler yaratan ezelî ve ebedî bir Tanrı inancını savunan görüştür.</p>	<p>14 Teizm</p>	<p>15 Tanrı'nın var olmadığını savunan görüştür.</p>	<p>16 Panteizm</p>

C. Sonuç Bölümü

- 1. Özet:** Din felsefesinin konusu, soruları, Tanrı'nın varlığı ile ilgili farklı görüşler etkinlikten hareketle kısaca özetlenir. Ayrıca 'Evren sonlu mudur, sonsuz mudur?', 'Ölümden sonra yaşam var mıdır?' sorularının din felsefesinin temel sorularından olduğu belirtilerek bu sorular hakkında kısaca açıklama yapılır.
- 2. Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1.Etkinliğe aktif katılma				
2.Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3.Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4.Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5.Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6.Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Din felsefesinin konusunu ve sorularını açıklama				

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Etkinlik adı	BEN ÖZGÜRÜM AMA... / VE...	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri	
Kazanımlar	10.3.6. Siyaset felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar. a) “Hak, adalet ve özgürlük nedir?”, “İktidarın kaynağı nedir?”, “İdeal devlet düzeni olabilir mi?” problemlerinden hareketle siyaset felsefesinin konusu kısaca açıklanır.	
Yöntem	Dedikodu Yöntemi, Beyin fırtınası	
Materyaller	Ders Kitabı	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

- Dikkat Çekme:** Öğretmen etkinlik başlığında verilen “ BEN ÖZGÜRÜM AMA... / VE...” cümlesini tahtaya yazarak öğrencilerden bu cümleyi nasıl tamamlayacaklarını düşüncelerini ister.
- Güdüleme:** Bu derste hak, adalet, özgürlük, iktidar, iktidarın kaynağı, ideal devlet düzeni kavramları incelenerek günümüz toplumsal ve siyasal hayatın değerlendirilebileceği ifade edilir.
- Derse Geçiş:** Dedikodu yöntemi uygulanır.

B. Geliştirme Bölümü

İlk önce ikişer kişilik gruplar oluşturulur. Gruplardan her biri farklı bir kavramı (hak, adalet, özgürlük, iktidar, iktidarın kaynağı, ideal devlet düzeni) ele alıp grup arkadaşı ile düşüncelerini paylaşır. Daha sonra her grup üyesi diğer gruplardan bir kişi ile yeni bir grup oluşturur. Yeni gruptaki ikililer düşüncelerini paylaşır ve birbirlerinin görüşlerine katılıp katılmadıklarını gerekçeleriyle açıklarlar. Sürecin sonunda kavramlar hakkında ortaya çıkan görüşler öğretmen rehberliğinde tartışılır.

C. Sonuç Bölümü

- Özet:** Tartışılan kavramların tanımları yapılarak ve ideal devlet düzenini kabul eden-etmeyen filozoflardan örnekler verilerek ders sonlandırılır.
- Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1.Etkinliğe aktif olarak katılma				
2.Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3.Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4.Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5.Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6.Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Siyaset felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklama				

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Etkinlik adı	GÜZELLİK GÖREN GÖZDE MİDİR? GÖRÜNEN NESNEDE MİDİR?	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri	
Kazanımlar	10.3.7. Sanat felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar. a) “Güzel nedir?”, “Sanat nedir?”, “Sanat eserinin özellikleri nelerdir?” problemlerinden hareketle sanat felsefesinin konusu kısaca açıklanır.	
Yöntem	Grup tartışması	
Materyaller	Ders Kitabı	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

- Dikkat Çekme:** Öğretmen, Görsel 1 ve 2 deki ayakkabı resimleri ile sınıfa girer. Bu iki resim arasındaki farkı sorarak küçük grup tartışması başlatır.
- Güdüleme:** Bu derste doğadaki ve sanattaki güzel algısından yola çıkılarak güzelliğin ne olduğunun ve bir sanat eserinde bulunması gereken özelliklerin öğrenileceği ifade edilir.
- Derse Geçiş:** Öğrencilerin dersin başında gösterilen resimleri tekrar inceleyerek aşağıdaki sorular kapsamında değerlendirmeleri istenir.

B. Geliştirme Bölümü

Görsel 1 ve 2’deki resimler incelemeleri için öğrencilere verilir, görsel örneklerinden yola çıkılarak aşağıdaki soruların yanıtlanması istenir.

Görsel 1: Van Gogh “Bir Çift Ayakkabı” tablosu, 1886
(Van Gogh Müzesi-Amsterdam)

Görsel 2: Mağazada satılan bir çift ayakkabı

Sorular:

1. Sizce hangisi daha güzeldir?
2. Güzellik göreceli midir? Neden?
3. Sanattaki güzel doğadaki güzelin yansıması mıdır?
4. Doğadaki güzellik ile sanattaki güzellik arasında fark var mıdır? Varsa sebebi nedir?
5. Bir ürünün sanat eseri niteliği taşıması için gereken özellikler nelerdir?

C. Sonuç Bölümü

1. **Özet:** Sanat felsefesi ile estetik kavramının ilişkisine değinilerek, estetik yargıların ve sanat eserinin özellikleri örnekler verilerek açıklanır.
2. **Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1.Görselleri dikkatlice inceleme				
2.Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3.Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4.Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5.Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6.Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Sanat felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklama				

FELSEFİ OKUMA VE YAZMA

Etkinlik adı	'AKLIN SÜSÜ DİL, DİLİN SÜSÜ SÖZDÜR...' (Yusuf Has Hacib)	 20 dk.
Ders	Felsefe	
Sınıf	10	
Ünite	Felsefi Okuma ve Yazma	
Kazanımlar	<p>10.4.1. Felsefi bir metni analiz eder. Felsefi bir metin örneğinde; “Metinde hangi felsefi kavramlar geçmektedir?”, “Metinde hangi felsefi problem veya problemler ele alınmaktadır?”, “Felsefi probleme veya problemlere filozofun bakış açısı nasıldır?”, “Kullanılan kavramlar ve savunulan görüşler, güncel sorunların anlaşılması ve çözümlenmesi için nasıl bir katkı sunabilir?” soruları yoluyla analiz ve değerlendirme yapılması sağlanır.</p> <p>10.4.2. Verilen konu hakkında alternatif görüşler geliştirir. Metin alıntılarına yer verilerek öğrencilerin bu alıntılardaki konu veya durumla ilgili öne sürülen görüşleri belirlemeleri ve “Bu konuya farklı bir açıdan bakılabilir mi?”, “Bu konuyla ilgili sizden görüş öne sürmeniz istenseydi görüşünüz ne olurdu?” gibi sorulardan hareketle aynı konuyla ilgili özgün görüşler geliştirmeleri sağlanır.</p>	
Yöntem	Metin Analizi, Büyük Grup Tartışması	
Materyaller	Ders Kitabı, Okumak, Yazmak ve Yaşamak Üzerine (A. Schopenhauer)	

YÖNERGE

A. Giriş Bölümü

- Dikkat Çekme:** Öğretmen, ‘Arkadaşlar ayda kaç kitap okuyorsunuz?, Kitapları altını çizerek mi notlar alarak mı okuyorsunuz? Okuduğunuz kitapları tekrar tekrar inceler misiniz?’ soruları ile derse giriş yapar. Öğrencilerin verdiği cevaplara göre farklı sorularla metin inceleme konusuna dikkat çeker.
- Güdüleme:** Bu derste öğrencilerin felsefi metnin ne olduğu, analizinin nasıl yapıldığı ve bir konu hakkında alternatif görüşler geliştirmeyi öğrenecekleri, öğrendikleri bilgilerin okudukları metinleri inceleme ve anlama yönünde katkı sağlayacağı ifade edilir.
- Derse Geçiş:** Öğrencilere aşağıdaki metin dağıtılır. Öğrencilerin metni okurken metnin altında verilen sorulara yönelik cevaplar geliştirmeleri istenir.

B. Geliştirme Bölümü

Metin öğrenciler tarafından okunur. Metnin altındaki sorular önce bireysel düşünüldükten sonra grup tartışması halinde cevaplanır.

(...)

“Bir insanın okuduğu her şeyi muhafaza etmesini istemek yediği her şeyi midesinde muhafaza etmesini istemekten farksızdır. Yediği şey onu bedenlen, okuduğu şey de zihnen beslemiştir ve o bunlarla ne ise o olmuştur. Nasıl ki beden kendisiyle türdeş olanı hazmederse, bir insan da kendisini ilgilendiren-dikkatini çeken şeyi muhafaza edecektir; bir başka deyişle onun düşünce sistemiyle örtüşen yahut amaçlarına denk gelen şeyi bünyesinde alıkoymaktadır. Tabiatıyla herkesin hedefleri vardır, fakat çok azı bir düşünce sistemine benzer bir şeye yaklaşır. Bu sebepten ötürüdür ki bu insanlar hiçbir şeye nesnel bir alaka göstermezler ve okuduklarından hiçbir şey öğrenmezler; okuduklarından hiçbir şey hatırlamazlar.

(...)

Okumak ve öğrenmek herhangi bir kimsenin kendi özgür iradesi ile (keyfeker) yapabileceği şeylerdir; fakat düşünmek böyle değildir. Düşünme tıpkı bir ateş gibi bir cereyanla yahut hava akımıyla tutuşturulmalı ve konuya duyulan bir ilgi ile beslenmelidir. Bu ilgi bütünüyle nesnel yahut tamamen öznel türden olabilir. Bu sonuncusu bizi şahsen ilgilendiren şeylerde ortaya çıkar, fakat nesnel ilgi doğası gereği düşünen ve düşünme kendileri için nefes almak kadar tabii bir şey olan kafalarda ve sadece onlarda bulunur; fakat bunlar seyrek rastlanan kimselerdir. Bu sebepten ötürüdür ki okur-yazar kimselerin çoğu bundan çok az nasiplenmiştir.

(...)

Fakat bir insan kendi kendisine düşününce o an için ya çevresi ya da zihnine düşen belli bir şey tarafından belirlenmiş olan kendi sevki tabiisini takip eder. İnsanın (algısına, sezgisine konu olan) görünür çevresi zihne, okurken olduğu gibi tek bir belirli düşünceyi zorlamaz, sadece doğasına ve mevcut ruh haline uygun olan şey üzerine düşünmeye götürecek malzemeyi ve vesileyi sunar ona. Dolayısıyla çok okumanın zihni her türlü esneklikten yoksun kılmasının nedeni budur; bu tıpkı bir çelik yayı sürekli tazyik altında tutmak gibidir. Eğer bir insan düşünmek istemezse bunun en güvenli yolu her ne zaman yapacak başka bir şeyi olmasa eline bir kitap almadan geçer.

(...)

Eğitilmiş öğrenimli insanlar kitapların içindekilerini okuyanlardır. Düşünürler, dahiler ve dünyayı aydınlatıp insan

soyunun ilerlemesine katkıda bulunmuş olanlar, doğrudan

tabiat kitabından yararlananlardır.

(...)

Okumak, Yazmak ve Yaşamak Üzerine , A. Schopenhauer, çev. Ahmet Aydoğan, Say Yayınları, İstanbul, 2008, s: 68,69.

Sorular:

1. Metinde hangi felsefi kavramlar geçmektedir?
2. Metinde hangi felsefi problem veya problemler ele alınmaktadır?
3. Felsefi probleme veya problemlere filozofun bakış açısı nasıldır?
4. Kullanılan kavramlar ve savunulan görüşler, güncel sorunların anlaşılması ve çözümlenmesi için nasıl katkı sunabilir?
5. Bu konuya farklı bir açıdan bakılabilir mi?
6. Bu konuyla ilgili sizden görüş öne sürmeniz istenseydi görüşünüz ne olurdu?

C. Sonuç Bölümü

- 1. Özet:** Felsefi bir metni analiz basamakları kısaca özetlenir. Öğrencilerin geliştirdiği alternatif görüşler değerlendirilir.
- 2. Değerlendirme:** Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak süreç değerlendirilir. Değerlendirme puanları şöyledir: **4:** Oldukça yeterli, **3:** Yeterli, **2:** Kısmen yeterli, **1:** Yeterli değil.

Ölçütler	4	3	2	1
1. Metni dikkatlice dinleme				
2. Fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde ifade etme				
3. Diğer öğrencilerin fikirlerini ve görüşlerini etkili bir şekilde dinleme				
4. Eleştirel düşünme becerisini gösterme				
5. Durum ve görüşlerle ilgili akıl yürütebilme				
6. Edinilen bilgilerden çıkarım yapabilme				
7. Felsefi bir metni analiz etme				
8. Verilen konu hakkında alternatif görüşler geliştirme				